

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

QUYONCHILIK VA MO'YNACHILIK

FANI BO'YICHA

SILLABUSI

(Sirtqi ta'lim 2-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000	-	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	-	Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60811500	-	Zooinjeneriya (turlari bo'yicha)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
60811500 – Zooinjeneriya (turlari bo'yicha)
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Quyunchilik va mo'ynachilik
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	QM 1306
Yil:	2024-2025
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	Sirtqi ta'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	10
Amaliy mashg'ulotlar	14
Laboratoriya mashg'ulotlari	4
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	152
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarda quyunchilik va mo'ynachilikning rivojlanish istiqbollari, xalqimizga parhyez go'sht, chidamli va chiroyli mo'yna xomashyosi, qimmatli va sifatli tivit yetishtirib beruvchi manba ekanligi haqida tushuncha berish hamda shu soha bo'yicha mos bilim, o'qitish uslubi bo'yicha ko'nikma va malakani shakllantirishdir.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Zoologiya
2.	Biologiya
3.	Urchitish
4.	Kimyo

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	Quyunchilikning rivojlanish tarixi va hozirgi holati, quyonlarning kelib

Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Yaylov chorvachiligi, qorako'chilik, asalarichilik va ipakchilik" kafedrasini
Taqrizchilar:	Z.T. Rajamurodov – Sharof Rashidov nomidagi SamDU "Odam va hayvonlar fiziologiyasi va biokimyo" kafedrasini professori, b.f.d. A.M. Vaxidova – Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrasini dotsenti, b.f.n.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29.08.24 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Yaylov chorvachiligi, qorako'chilik, asalarichilik va ipakchilik" kafedrasining 2024 yil 26.08.24 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

R. Ro'ziqulov

O.Boymatov

R.Ruzimuradov

B.Ibragimov

- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;
- **b) 4 baho olish uchun talabaniъ bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni toliq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- **v) 3 baho olish uchun talabaniъ bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bolmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bolsa.
- **g) quyidagi hollarda talabaniъ bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:**
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik korilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qoyilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	B.B.Ibragimov - "Yaylov chorvachiligi, qorako'lchilik, asalarichilik va ipakchilik" kafedraasi assistenti, qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
E-mail:	ibragimov.bakhodir@mail.ru

	chiqishi, ularni xonakilashtirish, ayrim tana qismlarining morfofiziologik xususiyatlari, konstitusiya tiplari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Quyон va mo'ynali hayvonlarni tabiiy oziqalanishi va yashashi, go'sht mahsuldorligi,teri mahsuldorligi kabilarni, shuningdek tivit va qo'shimcha mahsulotlar yetishtirish asoslarini bilishlari lozim;
TN3	Zotlarga tavsif, naslchilik ishlari, urchitish, oziqlantirish, mo'ynali hayvonlarning xo'jalik foydali belgilari va biologik xususiyatlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Mo'ynali hayvonlarining mahsuldorligini o'rganish masalalarida sohani yuritish xususiyatlarini bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Quyонchilikning xalq xo'jaligidagi ahamiyati va uning rivojlanish istiqbollari bilishi; quyон va mo'yna hayvonlarining asosiy biologik xususiyatlarini aniqlay oladi;
TN6	Hayvonlar tanasini anatomo-morfologik tuzilishini bilishi; go'sht, mo'yna, teri, hamda tivit mahsulotlarini farqlay oladi;
TN7	Quyонlarning mahsuldorlik yo'nalishi bo'yicha zotlari va ularning oziga xos parvarishlash texnologiyalarini, quyон va mo'yna hayvonlarini oziqlantirish va asrash sharoitlari baho bera oladi;
TN8	Quyонchilik va mo'ynachilik fermalarini tashkil etish chora tadbirlari va ulardan samarali foydalanish usullarini qo'llashni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Quyонchilikning ahamiyati, rivojlanish tarixi va istiqbollari.
M2	Quyон zotlari va ularning tasnifi.
M3	Quyонlarni oziqlantirish texnologiyasi.
M4	Mo'ynali hayvonlarning biologik xususiyatlari va xo'jalik foydali belgilari
M5	Mo'ynali hayvonlarni oziqlantirish va saqlash.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Quyонlarning eksteryeri va konstitusiyasi
A2	Quyонlardan o'lchamlar olish, indekslarini chiqarish, tirik vaznini aniqlash
A3	Quyон va mo'ynali hayvonlar mahsuldorligini hisobga olish
A4	Quyонchilikda zootexniya naslchilik hisoboti
A5	Quyонchilikda urug'lantirish va bolalatish yillik rejasini tuzish
A6	Quyон va mo'ynali hayvonlaridan olinadigan xomashyolarga dastlabki ishlov berishdagi inventarlar
A7	Quyонchilik va mo'ynachilikdan olinadigan kiyim-kechaklarning

	tayyorlash
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Junning morfologik tarkibini o'rganish
L2	Quyunchonada zaharli gazlar miqdorini aniqlash

Mustaqil ta'lim (MT)		soat
1.	O'zbekistonda urchitiladiga quyunchon zotlari haqida ma'lumotlar	6
2.	Quyunchonlarning terisi va jun qatlami tarkibi	6
3.	Harakat organlari tizimi	6
4.	Ko'payish organlari tuzilishi	6
5.	Nerv tizimi, sezgi organlari va ichki sekretiya bezlari	6
6.	Quyunchonlarni urchitishni tashkil etish	6
7.	Broyler yo'nalishidagi quyunchonlarni urchitish	6
8.	Go'sht-teri yo'nalishidagi quyunchonlarni urchitish	6
9.	Tivit yo'nalishidagi quyunchonlarni urchitish	6
10.	Aralash tipda quyunchonlarni oziqlantirish	6
11.	Quruq tipda oziqlantirish	6
12.	Mo'ynali hayvonlarni urchitish hududlari va tabiiy iqlim sharoitlari	6
13.	Tovar mahsulotlari ishlab chiqarish jarayonlari	6
14.	Ekologik omillarni mo'ynali hayvonlarga ta'siri	6
15.	Quyunchon va mo'ynali hayvonlarni urchitish usullari	6
16.	Bolalarini asrash, parvarishlash, etiltirish jarayonlari	6
17.	Mo'ynali hayvonlarda belgilarning irsiylanishi	6
18.	Naslchilik ishlari. Toza holda va chatishtirish usullarini o'rganish	6
19.	Quyunchonlarni asrash texnologiyasi	6
20.	Quyunchonlardan biomaterial sifatida foydalanish	6
21.	Quyunchonlarning eksteryeri va konstitutsiyasi	6
22.	Quyunchonlardan o'lchamlar olish, indekslarini chiqarish, tirik vaznini aniqlash	6
23.	Quyunchon va mo'ynali hayvonlar mahsuldorligini hisobga olish	6
24.	Quyunchilikda zootexniya naslchilik hisoboti	6
25.	Quyunchilikda urug'lantirish va bolalatish yillik rejasini tuzish	6
26.	Quyunchon va mo'ynali hayvonlaridan olinadigan xomashyolarga dastlabki ishlov berishdagi inventarlar	2
Jami		152

Asosiy adabiyotlar	
1.	Комлацкий В. И., Логинов С. В., Комлацкий Г. В., Игнатенко Я. А. Эффективное кролиководство: учеб. пособие / Краснодар: КубГАУ, 2013. – 224 с.

2.	Микрюкова, О.С. Полковникова. О.; Кролиководство : учебно-методическое пособие / – Пермь : ИПЦ «Прокрость», 2016. – 106 с.
3.	Микрюкова О.С. Звероводство. Учебно-методическое пособие. Пермь ипц «Прокрость» 2018. –200 с
4.	Ballasov U., Mamatiminov Sh. Quyunchilik. O'quv qo'llanma. ToshDAU, tahririyati nashriyoti, 2016 yil.
5.	Qo'ziyev I.A, Qo'chqorov A.X. Quyunchon va nutriya go'sht mo'yna. O'quv qo'llanma. Toshkent, Dizayn-Press, 2013 yil.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	Валитов, Х.З. Кролиководство: методические указания и рабочая тетрадь для лабораторно
6.	Агейкин, А.Г. Технологии кролиководства [Электронный ресурс]: метод. указания Ч1. Краснояр. гос. аграр. ун
7.	Исмаилов М.Ш., Бозоров С.Р., Ибрагимов Б.Б. Куёнчилиқ Амалий қўлланма. Самарқанд 2019.
8.	Исмаилов М.Ш., Ибрагимов Б.Б., Хайдаров Э.И., Шокиров Л.Х. Фермер ва шахсий хўжалиқларда куёнларни урчитиш, озиқлантириш ва саклаш бўйича тавсиянома. Самарқанд 2020.

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish o'sa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish o'sa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera o'sa;